

2. gaia

Agindu multzoa

Konputagailuen Egitura

Makina lengoaia eta mihiztadura lengoaia

- **Makina lengoaia:** kode bitarra, prozesadoreak ulertzen duen bakarra
- **Mihiztadura lengoaia:** makina lengoiaren adierazpide sinbolikoa

Makina Lengoia

```
11100101100111110001000000001100
11100001101000000010000000000001
11100000100000010011000000000010
11100101100011110011000000000100
```

Mihiztadura lengoaia

```
ldr    r1, ald
mov    r2, r1
add    r3,r1,r2
str    r3, batu
```

Programa mihiztatzailea: mihiztadura lengoiatik makina lengoiara
Itzultzen du kodea

Agindu multzoaren diseinu filosofiak

➤ **CISC** (*Complex Instruction Set Computer*)

- Helburu orokorreko + helburu bereziko aginduak
  - Helburua programatzaileari erraztasunak eskaintzea da
- Agindu konplexuak: formatu aldakorra, helbideratze modu asko ...
- Agindu 1 → hainbat ekintza
- Erregistro gutxi: eragiketak zuzenean memoriako datuekin
- hardware konplexua: exekuzio “motelagoa” RISC makinetan baino

➤ **RISC** (*Reduced Instruction Set Computer*)

- Agindu multzo txikia (helburu orokorrekoak)
  - Helburua makinaren errendimendua da
- Aginduen erabileraren neurri estatistikoetan oinarrituta
- Agindu sinpleak: formatu finkoa, hebideratze modu gutxi...
- Erregistro asko: RRR motako aginduak (Load/Store memoira atzitzeko)
- Hardware sinplea: agindu 1 → ziklo 1 (**segmentazioa**)

➤ **CISC agindu bat → hainbat RISC agindu**

ARM Arkitektura

Ezaugarri orokorrak:

Prozesadorea	32 biteko RISC prozesadorea
Memoria	8 biteko memoria posizioak (helbideratze unitatea bytea) 32 biteko memoriako helbideak $[0..2^{32}-1]$
Erregistroak	32 biteko 16 erregistro orokor (R0-R12.- erabilera orokorrerako) R15 erregistroa: PC CPSR erregistroa: 4 adierazle (flag) dauzka (N egativo, Z ero, C arry, eta oV erflow)
Datu motak	<i>Datuak 8 bitekoak (byte), 16 bitekoak (half-word) edo 32 bitekoak (word) izan daitezke.</i> Zenbaki osoak adierazteko birako osagarria erabiltzen da.
Aginduen formatua	Luzera finkoko aginduak (32 bit)

Programa baten egitura ARM mihiztadura lengoaian

@ oharrak	@ adibidea
.code 32 .global main, __cpsr_mask	.code 32 .global main, __cpsr_mask
. programako aldagaiak . .	X: .word 15 Y: .word 10 batu: .word 0
main: . programa nagusiko aginduak . . mov pc,lr	main: ldr r2, X ldr r3, Y add r5,r2,r3 str r5, batu mov pc,lr @ programaren bukaera
. . azpirrutinak . .	

ARM-aren aginduen laburpena

Memoriako atzipena	LDR	<i>Rh, memoriako helbidea</i>
	STR	<i>Ri, memoriako helbidea</i>
Aritmetikoak	ADD, SUB, MUL	<i>Rh, Ri, er2</i>
	ADDS, SUBS, MULS	<i>Rh, Ri, er2</i>
Logikoak	AND, EOR, ORR	<i>Rh, Ri, er2</i>
	ANDS, EORS, ORRS	<i>Rh, Ri, er2</i>
Datu mugimenduak	MOV	<i>Rh, er2</i>
	MOVN	<i>Rh, er2</i>
Desplazamenduak	LSL	<i>Rh, Ri, er2</i>
	ASR	<i>Rh, Ri, er2</i>
	LSR	<i>Rh, Ri, er2</i>
Konparaketak	CMP	<i>Rn, er2</i>

Jauzi aginduak

Baldintza gabeko jauziak:

b	etiketa	(PC PC + despl)
----------	----------------	------------------------

Baldintzapeko jauziak:

✓ <i>Berdin:</i>	be	etiketa	(flag Z = 1)
✓ <i>Desberdin:</i>	bne	etiketa	(flag Z = 0)
✓ <i>Txikiagoa:</i>	blt	etiketa	(flag N = 1)
✓ <i>Txikiagoa edo berdina:</i>	ble	etiketa	(flag N = 1 edo Z=1)
✓ <i>Handiagoa:</i>	bgt	etiketa	(flag N = 0 eta Z=0)
✓ <i>Handiagoa edo berdina:</i>	bge	etiketa	(flag N = 0 edo Z=1)

if ...else egitura

```
#include <stdio.h>

main()
{
    if (baldintza)
    {
        /*baldintza betetzen bada*/
    }

    else
    {
        /* baldintza ez bada betetzen */
    }
}
```

(baldintza) ? true : false;

if ...else egitura

handi aldagaian a eta b bi aldagairen arteko handiena gordetzen duen programa.

```
.code 32
.global main, __cpsr_mask

a:      .word 15
b:      .word 16
handi:   .word 0

main:
    ldr r1, X
    ldr r2, Y
    cmp r1, r2
    ble else
    str r1, handi
    b    buk
else:    str r2, handi
buk:     mov pc, lr
```

```
main()
{
    int a=15, b=16, handi;
    if (a > b) handi = a;
    else handi = b;
    // handi = (a > b) ? a : b;
}
```

Bektoreak

- Bektoreak atzitzeko helbideratze modua:
oinarri-erregistro + indize-erregistro $[rb + rx]$
- Erregistro batean oinarri-helbidea (bektorearen hasierako helbidea) kargatzeko:

• **ldr** **r1,=B1**

adr **r1,B1**

B1: .word 7,8,-9

B2: .word 0,0

...	...	...	...	
00	00	00	07	@100 B1:
00	00	00	08	@104
FF	FF	FF	F6	@108
00	00	00	00	@112 B2:
00	00	00	00	@116

adr r1,B1 @ r1 = @B1

mov r2,#1

lsl r3,r2,#2

ldr r3,[r1,r3] @r3:=B1[1]

@mem=@(edukia(r1)+edukia(r3)) => @104

r1= hasierako helbidea

r3= i*I

i.- osagaiaren indizea

I.- osagai bakoitzaren

luzera bytetan

Bektoreak

Bektore baten bi osagaien batura kalkulatzeko duen programa

```
.code 32
.global main, __cpsr_mask
```

```
bek :      .word  -1,4,6,-9,78,12,-34,0,-1,612
i:        .word  4
batura:   .word  0
```

```
main:
    adr    r1, bek
    ldr    r2, i
    lsl    r4, r2, #2
    ldr    r3, [r1, r4]
    add    r2, r2, #1
    lsl    r4, r2, #2
    ldr    r5, [r1, r4]
    add    r3, r3, r5
    str    r3, batura
    mov    pc, lr
```

```
main()
{
    int i=4, batura=0;
    int bek[10]={-1,4,6,-9,78,12,-34,0,-1,612};

    batura=bek[i]+bek[i+1];
}
```

for egitura

```
#include <stdio.h>

main()
{
    int i, n, zen,kont,batu=0;

    printf("Esan batu beharreko zenbaki kopurua:\n");
    scanf("%d", &kont);
    for (i=0;i<kont; i++ )
    {
        printf("Sartu zenbakia:\n");
        scanf("%d", &zen);
        batu+=zen;
    }
    printf("%d",zen);
}
```

Hasieratze eta eguneraketa espresioak konposatuak izan daitezke:
for (x=0, y=10; x<y; x++, y--)

for egitura

Bek bektoreko osagai guztien batura kalkulatzeko duen programa

```
.code 32
.global main, __cpsr_mask
```

```
Bek:      .word 3, 2, 3, -5, 4, -3, 6, 5, 31, -6
batu:     .word 0
```

```
main:
```

```
mov r0, #0
```

```
adr r1, Bek
```

```
mov r2, #0
```

```
FOR:      cmp r2, #10
```

```
beq buk
```

```
lsl r4, r2, #2
```

@ezk. Desplazatu - bider 4

```
ldr r3, [r1, r4]
```

```
add r0, r0, r3
```

```
add r2, r2, #1
```

```
b FOR
```

```
buk:      str r0, batu
```

```
mov pc, lr
```

```
main()
{
    int i, n=10, batu=0;
    int Bek[10]={3,2,3,-5,4,-3,6,5,31,-6};

    for (i=0; i<n; i++)
        batu=batu+Bek[i];
}
```

for egitura

B1 eta B2 bi bektoreren batura kalkulatzeko duen programa. Emaitza BATURA bektorean gordetzen da.

```
.code 32
.global    main, __cpsr_mask
B1:        .word 3, 2, 3, -5, 4, -3, 6, 12, 1, -9
B2:        .word 7, 6, 9, 15, -5, -11, 2, 5, 31, -6
BATURA:   .word 0,0,0,0,0,0,0,0,0,0
```

```
main:
    mov     r0, #0          @ r0= indizea
    adr     r1, B1
    adr     r2, B2
    adr     r3, BATURA
FOR: cmp    r0, #10
    beq     buk
    lsl     r4, r0, #2
    ldr     r5, [r1, r4]
    ldr     r6, [r2, r4]
    add     r5, r5, r6
    str     r5, [r3, r4]
    add     r0, r0, #1
    b       FOR
buk: mov     pc, lr
```

```
main()
{
    int i, n=10, BATURA[10];
    int B1[10]={3, 2, 3, -5, 4, -3, 6, 12, 1, -9};
    int B2[10]={7, 6, 9, 15, -5, -11, 2, 5, 31, -6};
    for (i=0; i<n; i++)
        BATURA[i]=B1[i]+B2[i];
}
```

WHILE egitura

X eta Yren zatitzaile komunetako handiena kalkulatzeko duen programa ($X > 0$ eta $Y > 0$):

```
main()
{
    int X, Y, zkh;
    printf("Sartu X eta Y-ren balioak:\n");
    scanf("%d %d", &X, &Y);
    while (X!=Y)
        if (X>Y) X-=Y;
        else Y-=X;
    zkh=Y;
    printf("Zatitzailea komunetako handiena: %d", zkh);
}
```

```
.code 32
.global    main, __cpsr_mask
main:
    ldr r1, x
    ldr r2, y
    while: cmp r1, r2
    beq buk
    blt txikia
    sub r1, r1, r2
    b while
txikia: sub r2, r2, r1
    b while
buk: str r1, zkh
    mov pc, lr
x: .word 12
Y: .word 18
zkh: .word 0
```

do...while(REPEAT) egitura

zenb aldagai baten kodeketan 1 balioa hartzen duen bit kopurua kontatu eta batekoak aldagaian gorde behar da.

```
.code 32
.global main, __cpsr_mask
main:
ldr    r1, zenb
mov    r2, #0
mov    r3, #32
repeat: and    r4, r1, #0x80000000
cmp    r4, #0
beq    zero
add    r2, r2, #1
zero:   lsl    r1, r1, #1
        subs  r3, r3, #1
bne    repeat
str    r2, batekoak
mov    pc, lr
zenb: .word -27
batekoak: .word 0
```

```
main()
{ int batekoak=0, bitak=32;
  int ema, zenb=40;
  do {
    ema=zenb & 1;
    if (ema!=0) batekoak++;
    zenb>>=1;
    bitak- -;
  } while (bitak>0);
}
```


little-endian eta big-endian adierazpideak

Byte bat baino handiagoak diren datuak memorian gordetzeko bi aukera:

➤ **Little-endian** datuaren pisu txikieneko bytea memoriako helbide txikienean gordetzen da

➤ **Big-endian** datuaren pisu txikieneko bytea memoriako helbide handiengan gordetzen da

Adibidea: 00 03 A1 0F (4 byte hamaseitarrez) datua emanda

Memoria-helbidea	@i	@i+1	@i+2	@i+3
<i>Little-endian</i>	0F	A1	03	00
<i>Big-endian</i>	00	03	A1	0F

Byte barruko biten ordena ez da aldatzen

Datuak memorian

- Datu tamaina desberdinak: ***.byte, .hword eta .word***
- Datuak memorian lerrokatuta gorde behar dira:
  - ***hword*** motako datuak 2-ren multiplo diren helbideetatik hasita gorde
.align 1 -> 2 byterako lerrokatzea
  - ***word*** motako datuak 4-ren multiplo diren helbideetatik hasita gorde
.align -> 4 byterako lerrokatzea

...	...	...	...	
00	04	03	0F	@2C0
--	--	00	05	@2C4
00	00	00	07	@2C8
00	02	00	09	@2CC
E5	1F	00	00	@2D0

```
d1:      .byte 15,3
d2:      .hword 4
d3:      .hword 5
          .align
d4:      .word 7
d5:      .hword 9
d6:      .word 2
```

-
- Ez da onartzen, ez dago lerrokatuta -> ***.align*** jarri aurretik

Aginduen exekuzio faseak

Aginduen exekuzioa ondoko faseetan banatzen da.

Agindu guztiak ez dira fase guztietatik pasatzen.

B	D	Ir	A	M	Id
PC, M, IR	IR	EM	UAL	Memoria	EM
IR := M[PC] PC := PC + 4	deskodetu (EK)	Irakurri ri (EM)	Eragiketa	MEM irakurri edo idatzi	Idatzi ri (EM)

Mihiztatzea, estekatzeta eta karga

Konpiladorea:

Goi-mailako lengoaia $\Rightarrow$ Makina lengoaia

Mihiztatzailea:

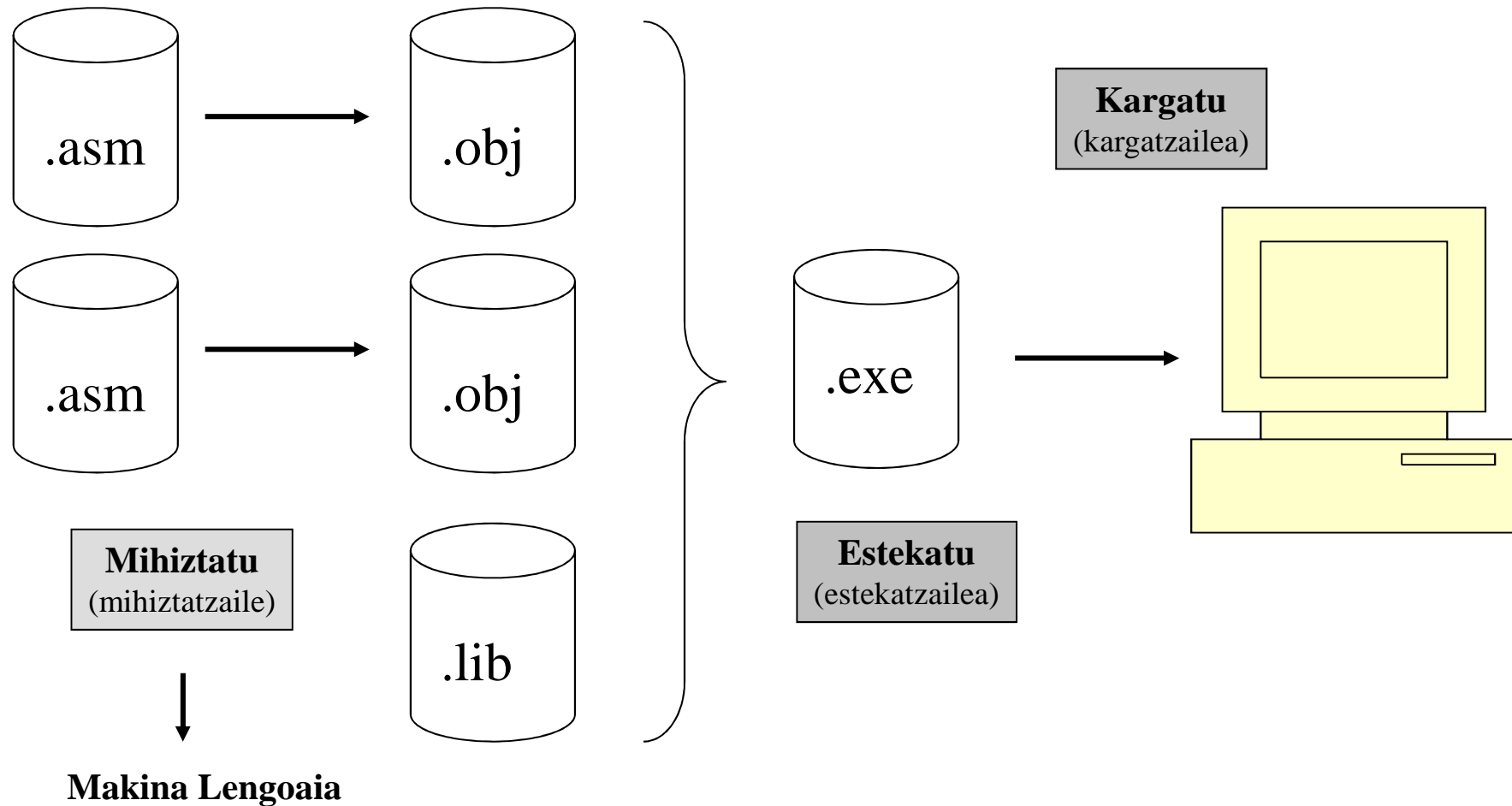
Mihizadura lengoaia $\Rightarrow$ Makina lengoaia

n objektu modulu $\rightarrow$ modulu exekutagarri 1

kanpo erreferentziak ebatzi

erabilpena: liburutegiak, konpilazio banatua

Mihiztatzea, estekatzea eta karga

2.gaia.- Agindu multzoa

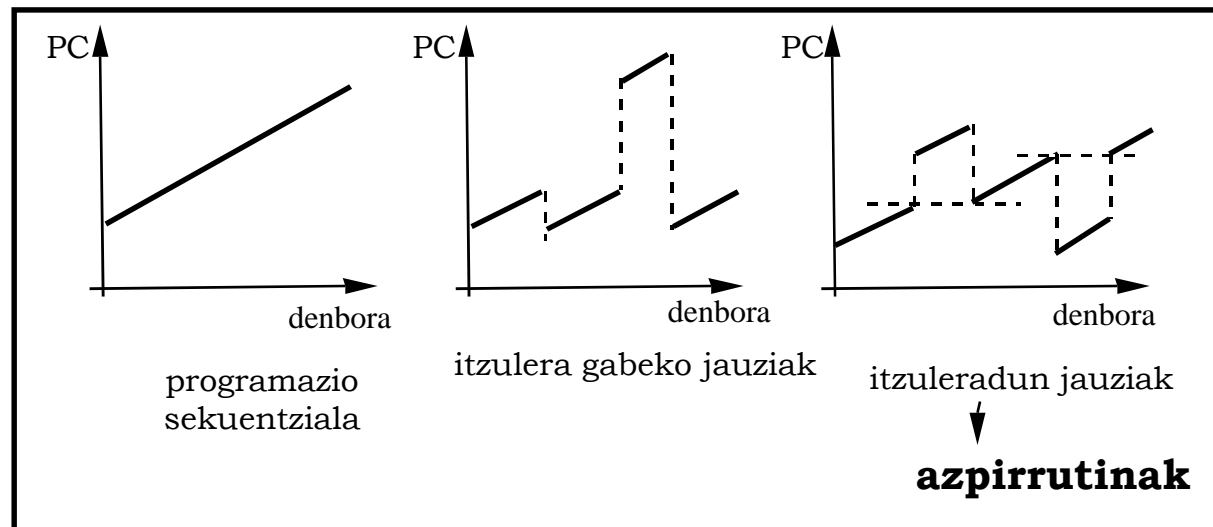
---

1. Makina lengoaia eta mihiztadura lengoaia
2. Azpirrutinak
3. Aginduen formatua
  - Helbideratze moduak
4. Makinen sailkapena aginduen formatuaren arabera

Sarrera

□ Azpirrutina (funtzio edo prozedura):

- kode-bloke batera **itzuleradun jauzia**
- deiak/itzulerak: prozesadoreak exekutatzen dituen aginduen %3-%10 dira → hardwareak eskeini dezakeen laguntza garrantzitsua da

Age Group	Percentage
18-24	10%
25-34	25%
35-44	35%
45-54	20%
55-64	15%
65-74	10%
75-84	5%
85+	5%

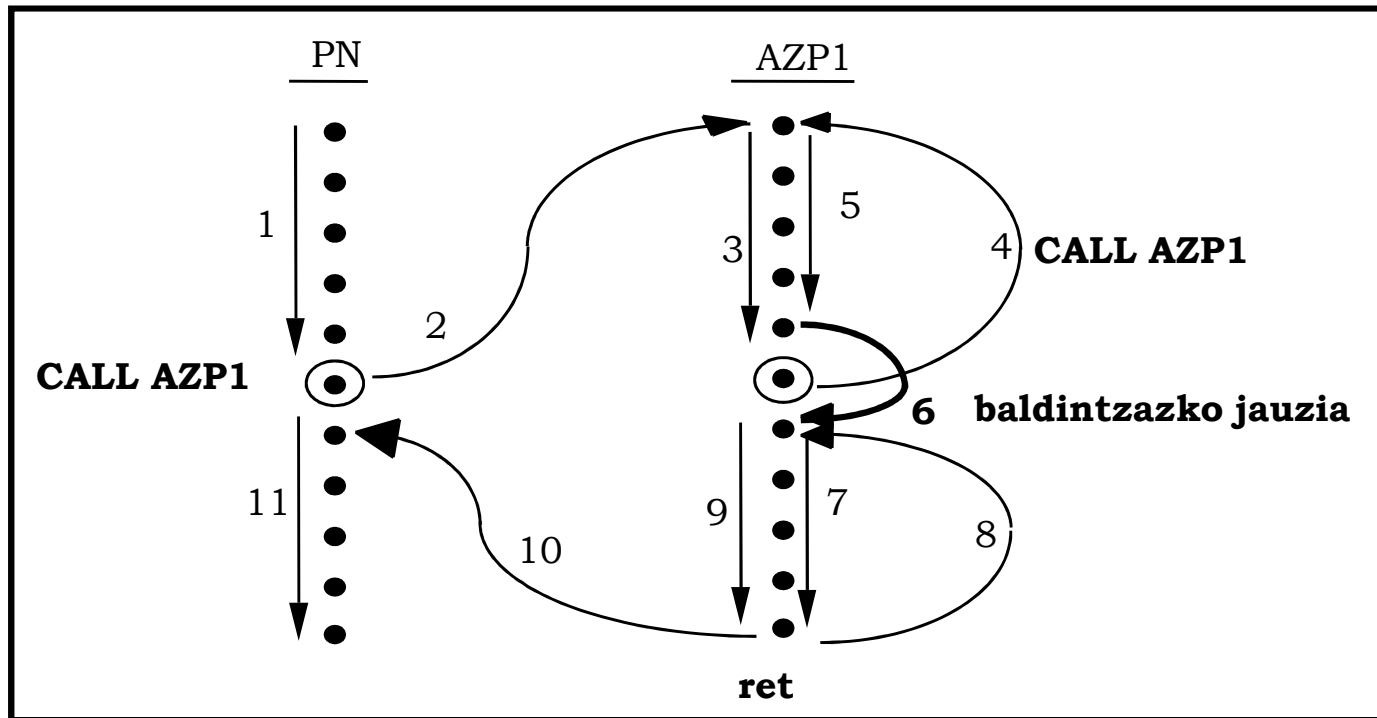
100

Sarrera: azpirrutinen sailkapena

▣ Aktibazioaren arabera:

Errekurtsiboak (zuzenekoak edo zeharkakoak)

Azperrutina baten exekuzioaren analisisia

- ▣ Deia eta itzulera
- ▣ Parametro-pasatzea eta emaitzen itzulera
- ▣ Gorde eta berreskuratu programa deitzailearen egoera
- ▣ Aktibazio-blokearen kudeaketa

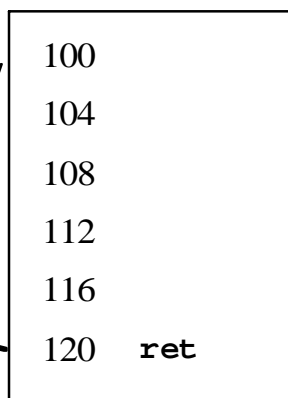
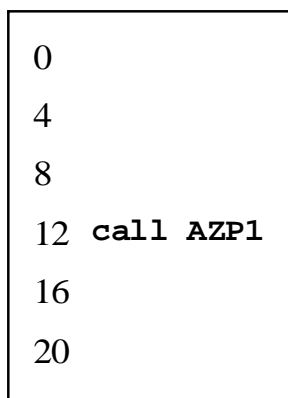
■ → **Aktibazio-blokearen** analisisia

Deia eta itzulera

- Deia eta itzulera egiteko aginduak, orokorrean:
  - CALL azpirrutina_izena:** azpirrutinari deia
    - Itzulera-helbidea gorde (@itzulera=PC_call+ 4 ARM makinan)
    - Azpirrutinaren 1. agindura jauzia (PC=@azpi=PC_call+ desp_azpi)
  - RET:** azpirrutinatik bere programa deitzailera itzuli
    - Itzulera-helbidea berreskuratu (PC=@itzulera)

Programa nagusia

AZP1 azpirrutina

PCaren edukia

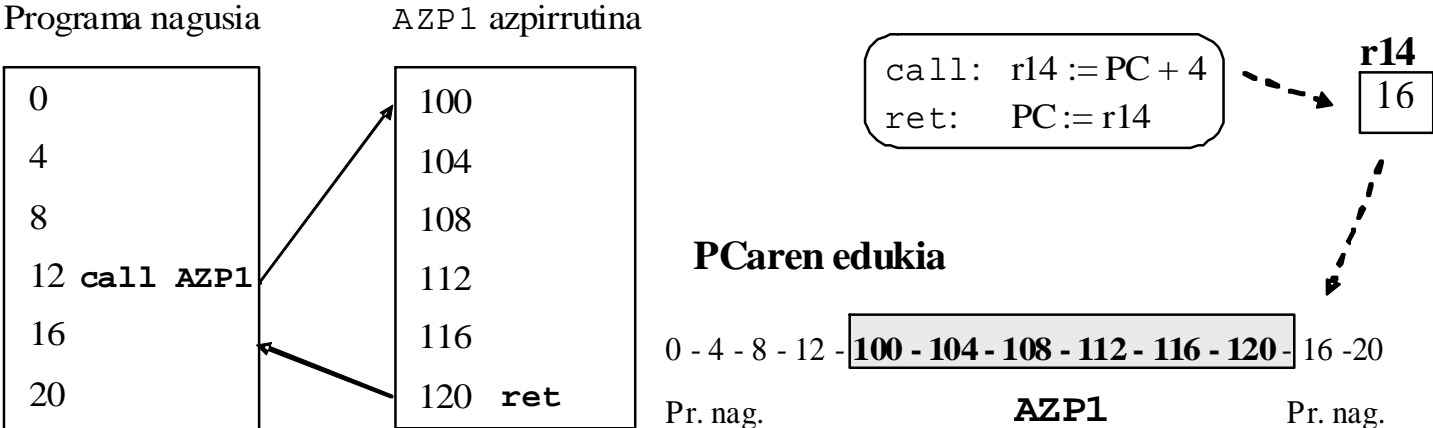
0 - 4 - 8 - 12 - **100 - 104 - 108 - 112 - 116 - 120** - 16 - 20

Pr. nag.

AZP1

Pr. nag.

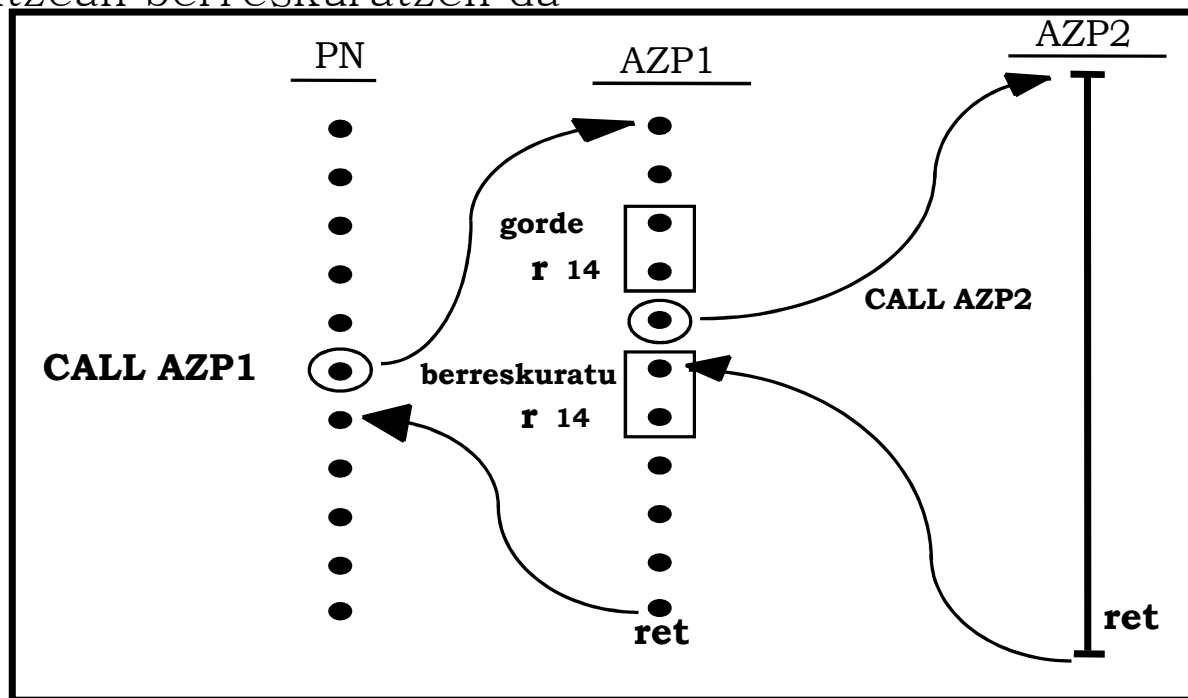
- Memoriako toki finko batean edo azpirrutina guztientzako erregistro berean

ARAZOA: maila anitzeko errutinak eta errekurtsiboak

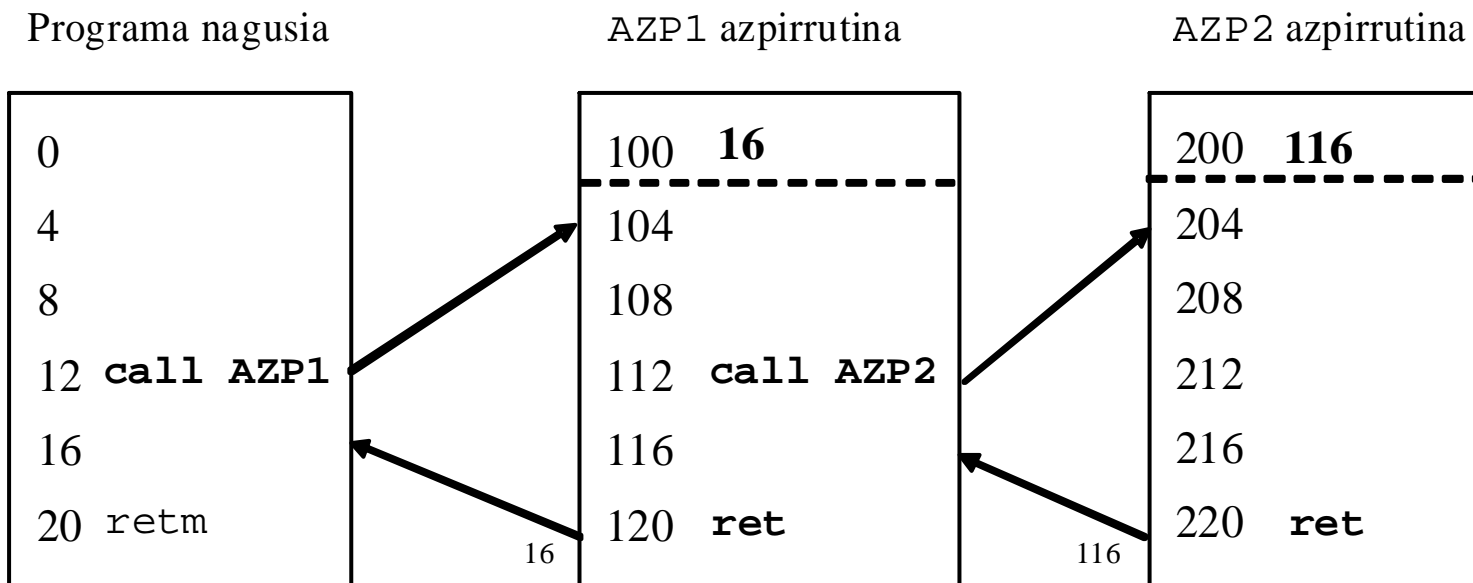
Deia eta itzulera

- Non gordetzen da @itzulera?
  - Memoriako toki finko batean edo azpirrutina guztientzako erregistro berean
    - Software ebazpena → beste azpirrutina bati deitu aurretik erregistro batean (edo memorian) gordetzen da @itzulera eta itzultzean berreskuratzen da

Deia eta itzulera

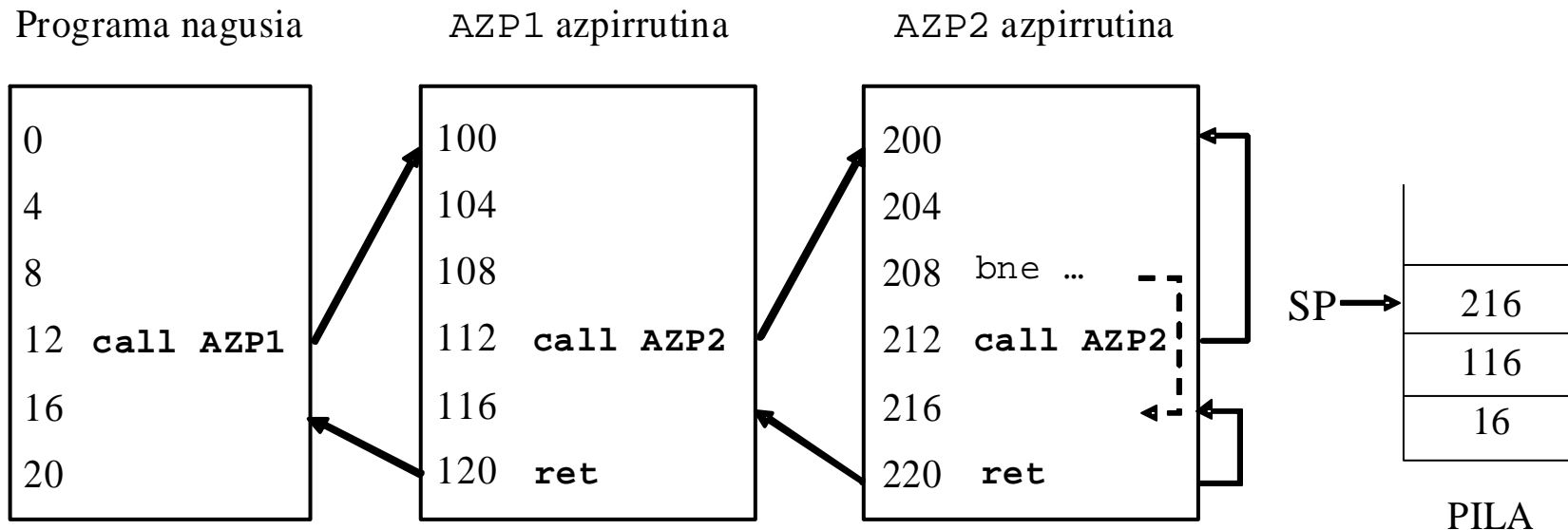
- Non gordetzen da @itzulera?
  - Azperrutina bakoitzarentzat memoriako (edo erregistro baten) toki finko batean
    - Adibidez, HP2100 makinan @itzulera gordetzen da azperrutinaren lehen posizioan, kodearen aurretik

ARAZOA: azperrutina errekurtsiboak → PILA baten beharra

Deia eta itzulera: PILA

- Non gordetzen da @itzulera?
  - Pila batean
    - *CALL azpirrutina*
      - PUSH PC_Call+ 4 → pilaren tontorrean @itzulera gorde
      - PC=PC_Call+ desp_azp → PCan kargatu azp-ren 1. aginduaren @
    - *RET*
      - POP PC → pilatik @itzulera berreskuratu eta PCan kargatu

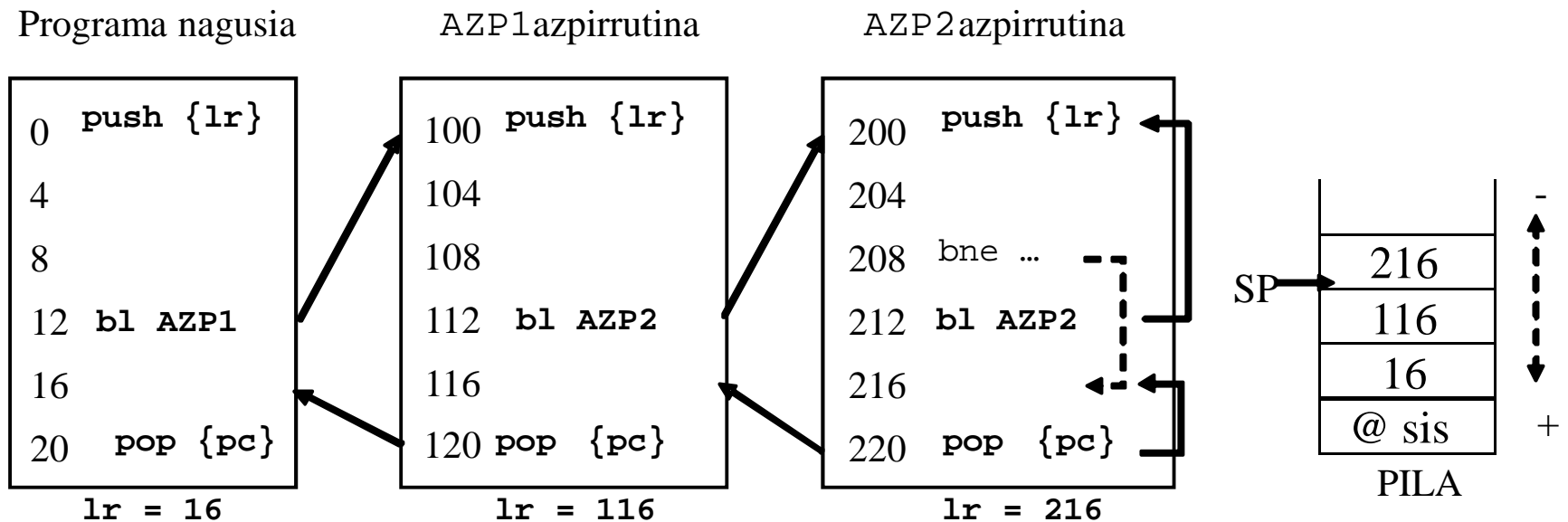
Deia eta itzulera: ARM prozesadorea

- ❑ Itzulera helbidea beti erregistro berean gordetzen da: lr edo r14 erregistroa
- ❑ Deia egiteko ondoko agindua erabiltzen da:
  - BL azpirrutina
    - ❑ $lr = PC + 4$ (lr erregistroan itzulera helbidea gorde)
    - ❑ $PC = PC + desp\_azp$ (PCan kargatu azp-ren 1.aginduaren @)
- ❑ Maila anitzeko azpirrutinak eta errekurtsiboak kudeatzeko PILA erabiltzen da:
  - lr erregistroaren edukia pilan gorde eta handik berreskuratu
- ❑ PILA atzitzeko:
  - push eta pop aginduak erabiltzen dira.
  - SP erakuslea r13 erregistroa da.
  - Pila helbide handietarantz hasten da.
- ❑ Ez dago RET agindurik. Itzulera helbidea pilatik berreskuratu eta PCan kargatu

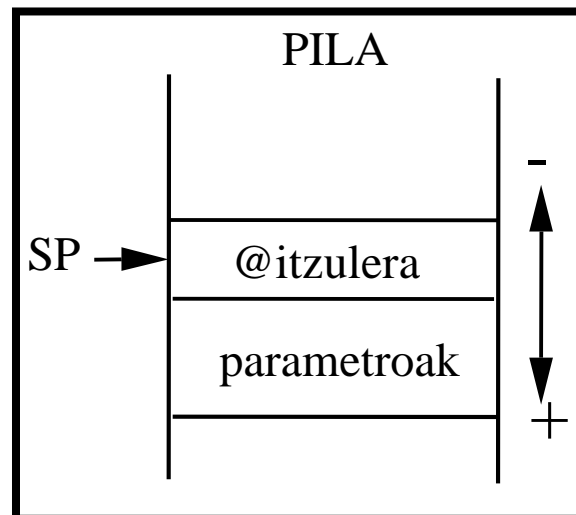

Deia eta itzulera: ARM prozesadorea

Parametro-pasatzea

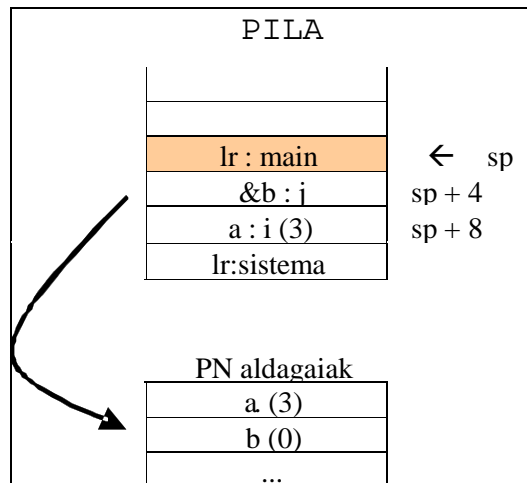
- **Parametroak**: azpirrutinak exekutatzeko behar dituen datuak
  - **Balio** bidezkoak: datuaren kopia bat pasatzen da (ezin da aldatu)
  - **Erreferentzia** bidezkoak: datuaren helbidea pasatzen da (alda daiteke)
- Programa deitzaileak parametroak pilan kokatzen ditu, azpirrutinak atzi ditzan
  - Pasatzeko: ***push {ri}*** agindua (*ri* erregistroan parametroa)
  - Atzitzeko (azpirrutinan): SParekiko (r13) helbideratze erlatiboa
- Azpirrutina bukatzean, programa deitzaileak parametroak pilatik kentzen ditu
  - Agindua: ***add sp, sp, #parametro_kopurua x 4*** (datu-tamaina)

Aktibazio-blokea

Parametro-pasatzzea

```
void AZP (int i, int *j)
{
    (*j)= i*i;
}
void main ()
{
    int a=3;
    int b=0;
    AZP(a, &b);
}
```



```
.code 32
.global main, __cpsr_mask

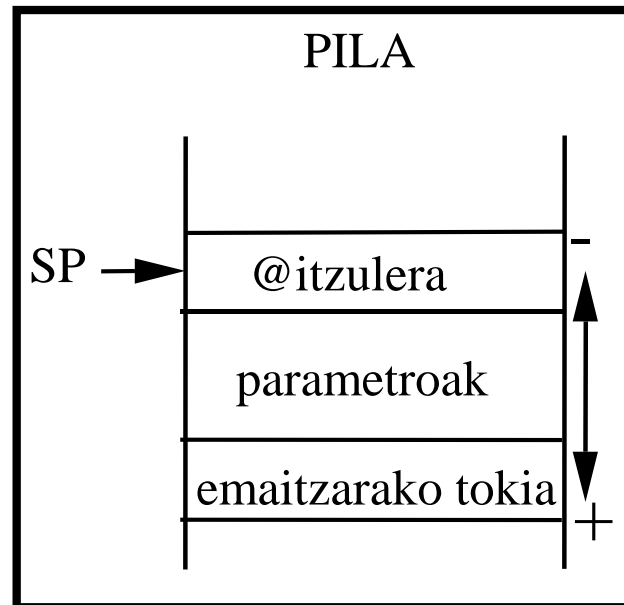
main:
    push {lr}      @itzulera helbidea pilan gorde
    ldr r1, a       @a-ren balioa r1-n gorde
    adr r0, b       @b-ren helbidea r0-n gorde
    push {r0,r1}    @parametroak pilan sartu, r1,r0
    bl AZP
    add sp, sp, #8  @parametroak ezabatu pilatik
    pop {pc}        @itzulera helbide PCan kargatu

a: .word 3
b: .word 0

AZP:
    push {lr}
    ldr r3, [sp, #8] @r3 = i (3)
    ldr r4, [sp, #8] @r4 = i (3)
    mul r5,r3,r4
    ldr r6, [sp, #4] @r6 = @b = j
    str r5, [r6]
    pop {pc}
```

Emitzen itzulera

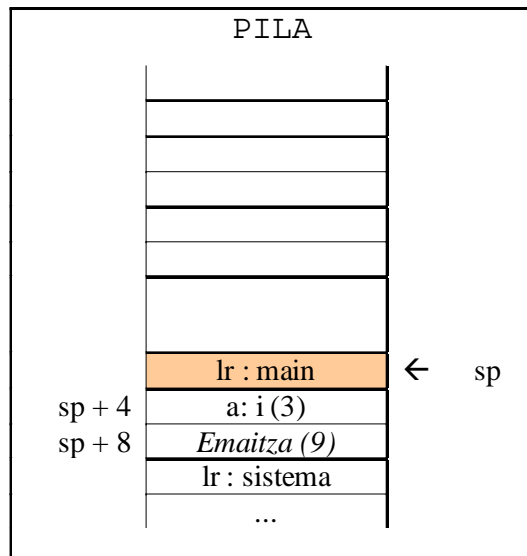
- Azpirrutina funtzioa bada, programa deitzaileak pilan tokia gorde behar du azpirrutinak emaitza itzuli ahal izateko
- Tokia erreserbatzen da azpirrutinari parametroak pasatu aurretik
  - Agindua: ***sub sp,sp,#4 (datu-tamaina)***
- Azpirrutina bukatzean, programa deitzaileak pilan dagoen emaitza jasotzen du parametroak ezabatu ondoren
  - Agindua: ***pop {rh}*** (emaitza *rh* erregistroan)

Aktibazio-blokea

```
int AZP (int i)
{
    return (i*i);
}

void main ()
{
    int a=3;
    int ema;
    ema=AZP(a);
}
```


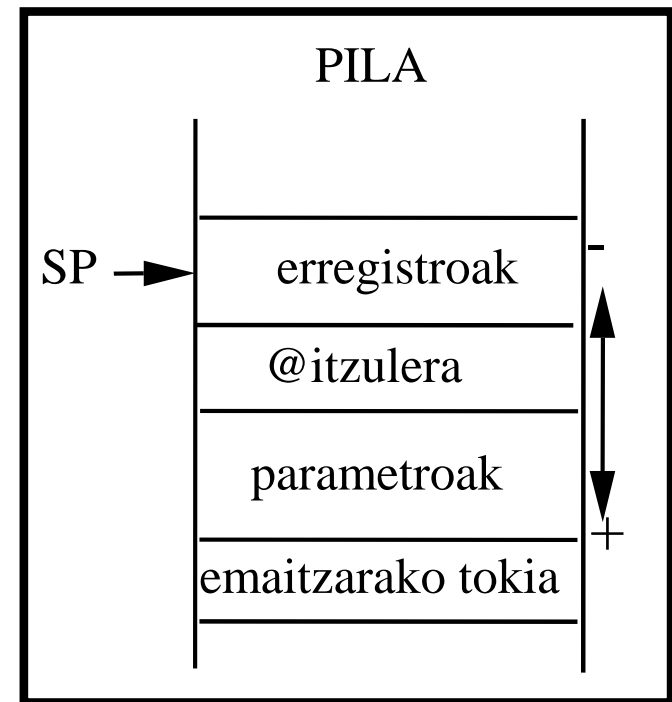
```
.code 32
.global main, __cpsr_mask

main:
    push {lr}
    ldr r0, a
    sub sp, sp, #4    @emaitzarako tokia gorde pilan
    push {r0}          @parametroa pasa
    bl AZP
    add sp, sp, #4    @parametroa kendu pilatik
    pop {r0}          @emaitza jaso pilatik
    str r0, ema
    pop {pc}
a: .word 3
ema: .word 0

AZP:
    push {lr}
    ldr r3, [sp, #4]
    ldr r4, [sp, #4]
    mul r5, r3, r4
    str r5, [sp, #8] @emaitza utzi pilan
    pop {pc}
```

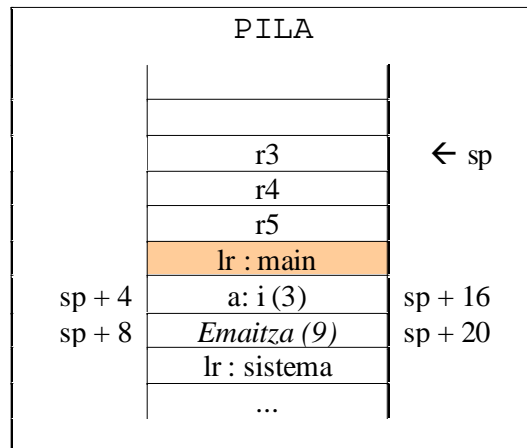
Programa deitzailearen egoera gorde eta berreskuratu

- Aurreko adibidean, azpirrutinak eta programa deitzaileak erregistro desberdinak erabiltzen dituzte
  - Ezagutu behar zeintzuk diren azpirrutinak erabili behar ez dituenak
  - Erregistroen kopurua mugatuta
- Konponbidea: **azpirrutinaren exekuzioa gardena** egin bere programa deitzailearekiko
- **Aukerak:**
  - Azpirrutinak, exekuzioaren hasieran, pilan gordetzen ditu aldatu behar dituen erregistroen balioak eta exekuzioaren bukaeran berreskuratzen ditu →HAU
  - Azpirrutinari deia egin aurretik, programa deitzaileak berak erabiltzen dituen erregistroen balioak gordetzen ditu eta azpirrutina exekutatzen bukatzean berreskuratzen ditu

Aktibazio-blokea

Programa deitzailearen egoera gorde eta berreskuratu

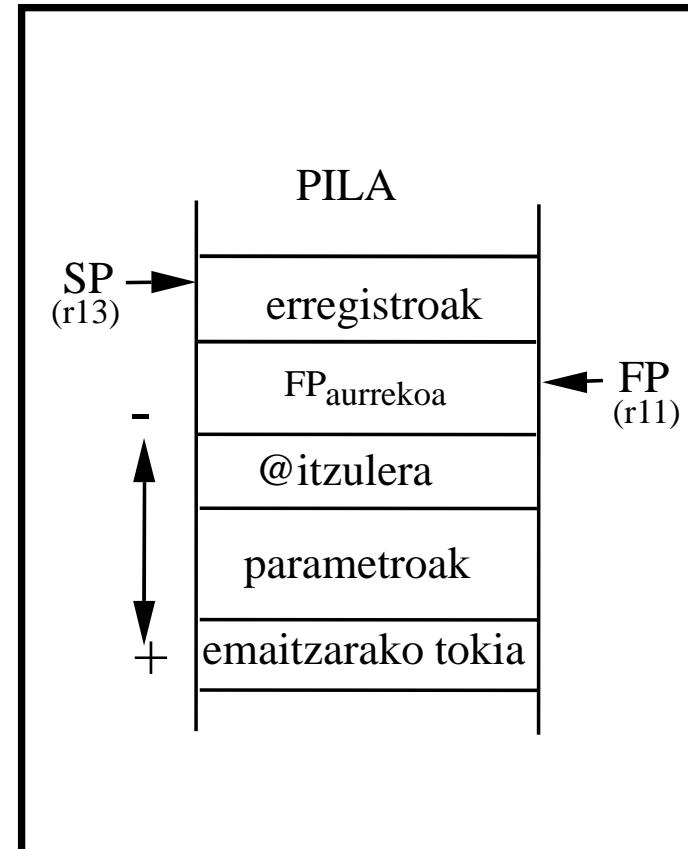
```
.code 32
.global main, __cpsr_mask

main:
    push {lr}
    ldr r0, a
    sub sp, sp, #4
    push {r0}
    bl AZP
    add sp, sp, #4
    pop {r0}
    str r0, ema
    pop {pc}
a: .word 0x00000003
ema: .word 0x00000000

AZP:
    push {r3,r4,r5,lr}
    ldr r3, [sp, #16]
    ldr r4, [sp, #16]
    mul r5,r3,r4
    str r5, [sp, #20]
    pop {r3,r4,r5,pc}
```

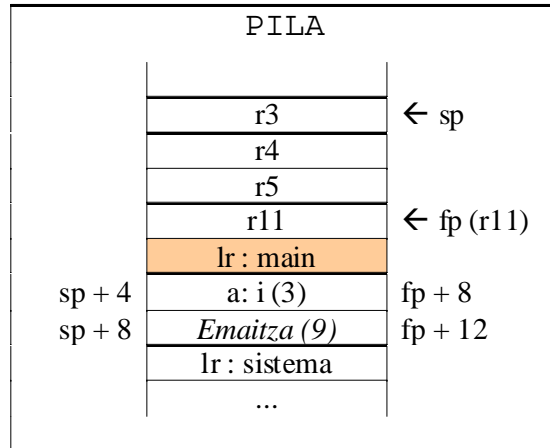
Aktibazio-blokearen kudeaketa

- SParen balioa exekuzio-denboran aldatzen doa: gorde behar diren erregistroen menpekoa
  - → **SPa erabiliz AB atzitzea zaila**
- Konponbidea: AB atzitu SParen baliotik at, azpirrutinaren exekuzioan zehar ABaren helbide finko baten erakuslearekin
  - → **FP (Frame Pointer) erakuslea: r11 erregistroa**
- FP erakuslea azpirrutinaren exekuzioaren hasieran finkatzen da
- ABaren atzipen guztiak FP erabiliz gauzatzen dira
  - → **FParekiko heldiberatze erlatiboa**
- FP erregistro bat da eta, beraz, azpirrutinaren hasieran gorde behar da

Programa deitzailearen egoera gorde eta berreskuratu


```
.code 32
.global main, __cpsr_mask

main:
    push {lr}
    ldr r0, a
    sub sp, sp, #4
    push {r0}
    bl AZP
    add sp, sp, #4
    pop {r0}
    str r0, ema
    pop {pc}
a: .word 3
ema: .word 0
```

```
AZP:
    push {r11,lr}
    mov r11, sp
    push {r3,r4,r5}
    ldr r3, [r11, #8]
    ldr r4, [r11, #8]
    mul r5,r3,r4
    str r5, [r11, #12]
    pop {r3,r4,r5,r11,pc}
```

2.gaia.- Agindu multzoa

---

1. Makina lengoaia eta mihiztadura lengoaia
2. Azpirrutinak
3. Aginduen formatua
  - Helbideratze moduak
4. Makinen sailkapena aginduen formatuaren arabera

Aginduen formatua. Helbideratze moduak

Makina lengoiaren ezaugarriak:

- Agindu multzoa
- Aginduen formatua
- Eragigai kopurua
- Helbideratze-moduak
- Datu-motak eta beraien formatua

Aginduen formatua

Eragikea-kodea	Helburu-eragigaia	....	Iturburu-eragigaia
----------------	-------------------	------	--------------------

Formatua: aginduak izan behar duen informazioa bit segida batean kodetzen den modua

- *eragiketa-kodea*: aginduak burutu behar duen eragiketa.
- Iturburu eragigaiak: beraien balio edo kokapena
- Helburu eragigaia: emaitza non utzi behar den

Aginduen luzera

- **Luzera finkoko** formatua: agindu guztiek tamaina bera dute, hau da, bit-kopuru bera erabiltzen da agindu guztiak kodetzeko
- **Luzera aldakorreko** formatua: agindu formatu desberdinak daude tamaina desberdinekoak direnak. Aginduak jarraitzen duen formatua zein den jakiteko informazioa behar da.

Eragiketa-kodearen formatua

➤ **Luzera finkoko eragiketa-kodea:**

- Eragiketa-kodearen tamaina edo bit-kopura berdina da agindu guztientzat. Bere luzera, l , kodetu behar den agindu-kopuruaren arabera da:

$$l = \lceil \log_2 (\text{agindu} - \text{kopurua}) \rceil$$

➤ **Luzera aldakorreko eragiketa-kodea:**

- Agindu guztien eragiketa-kodeak ez du luzera berdina. Helburua eragigaien luzera eragiketa-kodearen luzerarekin orekatzea da, batz-beste agindu tamaina txikiagoa lortzeko edo eragigai gehiago adierazi ahal izateko.
  - Kode-zabaldia (PDP-11)
  - Huffman kodeketa (MC68000)

Eragigaien formatua: helbideratze moduak

Helbideratze-moduek eragigaiak nola lortu eta emaitza non gorde adierazten digute. Eragigaien formatuan datu horiek atzitzeko modua adierazi behar da.

Helbideratze moduak: atzipen-denbora desberdinak eta bit-kopuru desberdina

- Berehalakoa
- Erregistro bidezko zuzenekoa
- Absolutua
- Erregistro bidezko zeharkakoa
- Erlatiboa: oinarri erregistroa + desplazamendua
- Memoria bidezko zeharkakoa
- Indexatua
- Oinarri-erregistroa + indize-erregistroa

Berehalakoa

Eragigaia aginduan bertan dagoen konstante bat da

ARM: mov r0, **#512**   (hamartarra)
          mov r0, **#0x8A**   (hamaseitarra)

12 bitekin kodetzen dira ARM-an:

- IR (4 bit): IR*2 aldiz errotatuko da eskuinera IN eremua
- IN (8 bit): 8 biteko balio bat da

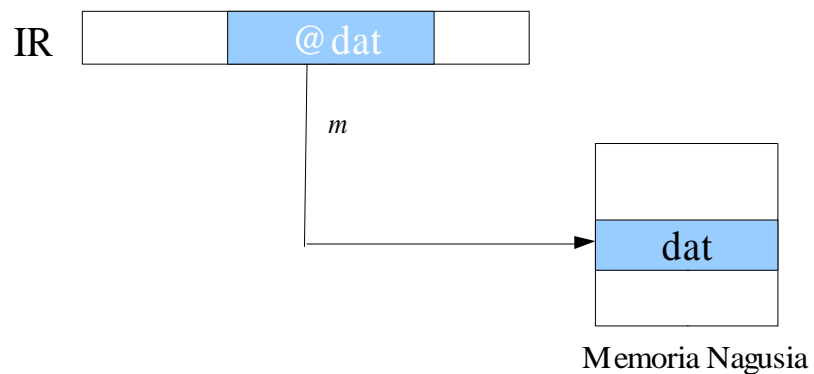
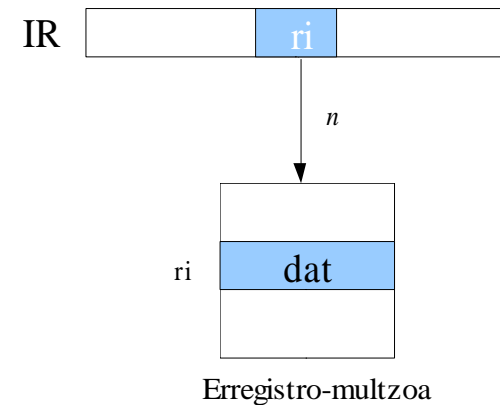
$$[0...255]*2^{2n}$$

Baldintza	00	I	Eragiketa	S	Ri1	Rh	2º Eragigaia
1110	00	1	0100	0	0001	0010	0000 00001100
Beti			ADD		R1	R2	#12

add r2,r1,**#12**

Erregistro bidezko zuzenekoa, absolutua

Erregistro bidezko zuzenekoa
 $datua = EM [erregistro\ zenbakia]$

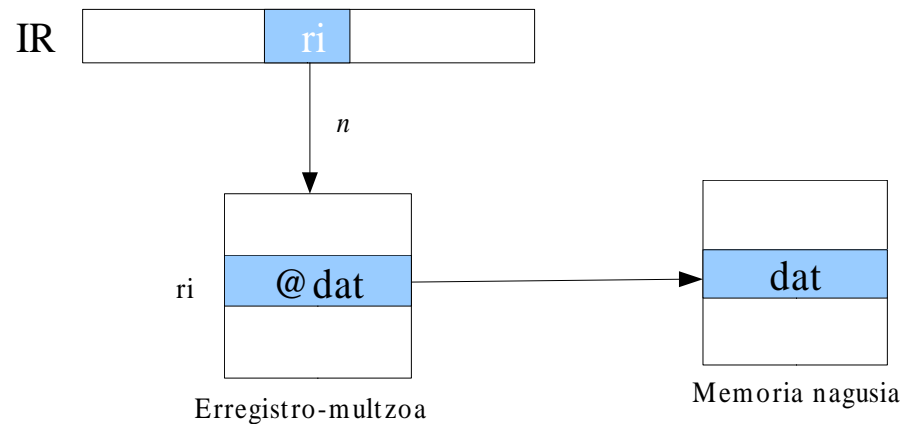
Absolutua
 $datua = M[helbidea]$

Erregistro bidezko zeharkakoa, erlatiboa

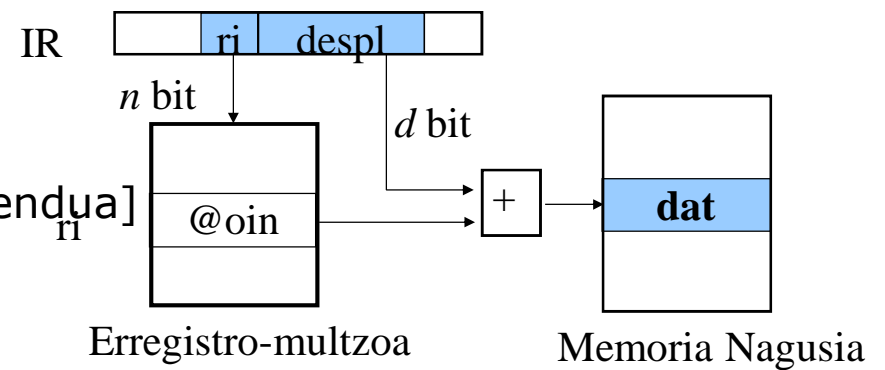
$\text{datua} = M[EM[\text{erregistro zenbakia}]]$

Erregistro bidezko zeharkakoa

Erlatiboa

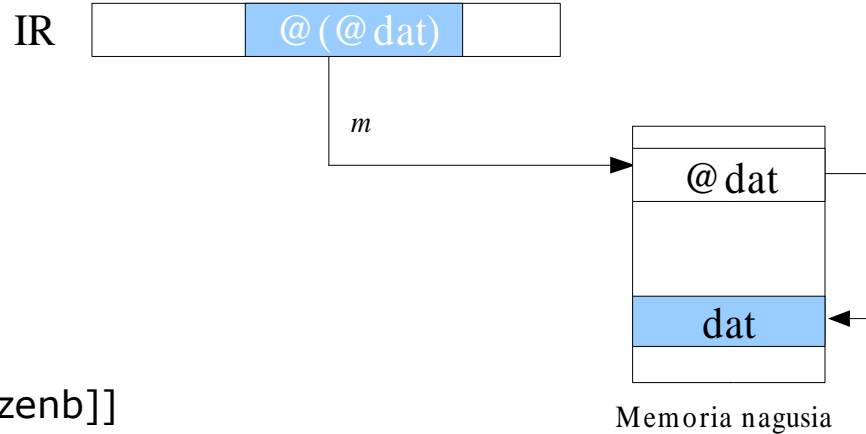
$\text{datua} = M[EM[\text{erregistro zenb.}] + \text{desplazamendua}]$

Memoria bidezko zeharkakoa, indexatua

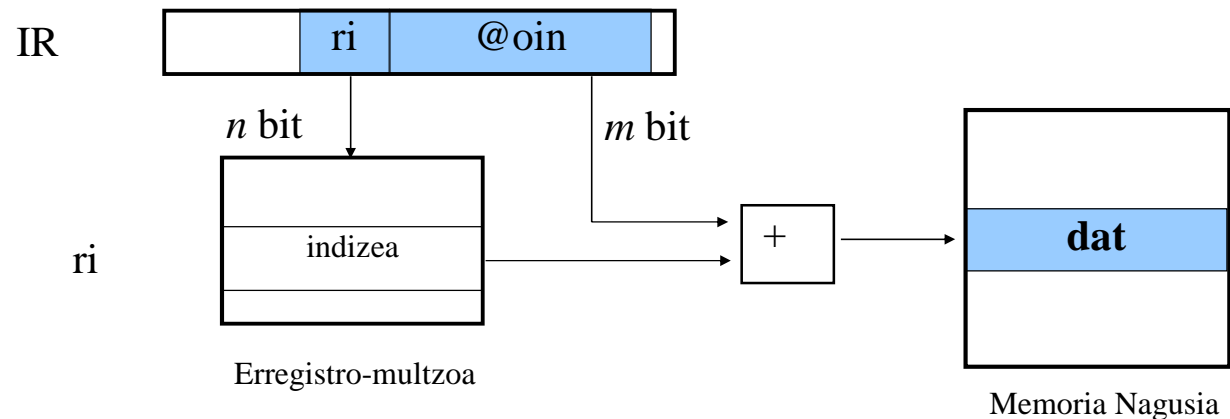
Memoria bidezko zeharkakoa

$\text{datua} = M[M[\text{helbidea}]]$

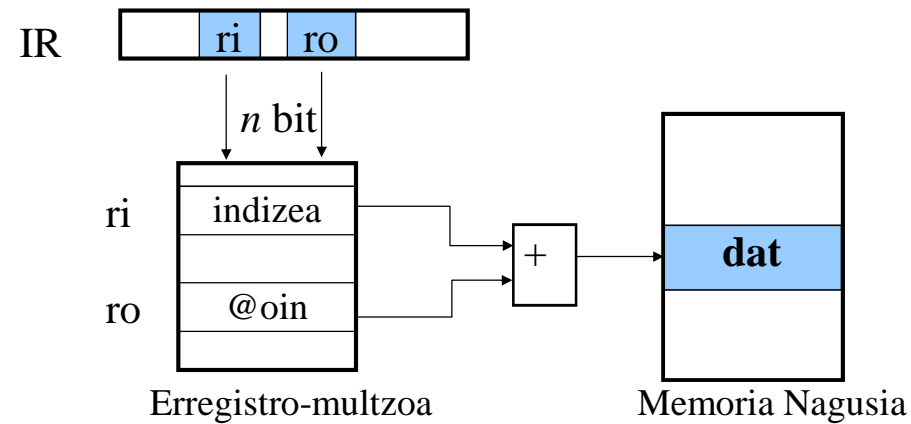
Indexatua

$\text{dato} = M[\text{helbidea} + \text{EM}[\text{erregistro\_zenb}]]$

Oinarri erregistroa + indize erregistroa

$\text{datua} = M[\text{EM}[\text{o.erreg.}] + \text{EM}[\text{i.erreg}]]$

Pre/post indexazioa eta berridazketa

Memoria atzitzeko helbidea kalkulatu behar denean batuketa bat eginez (h.m erlatiboa eta o.e + i.e) ondoko aukerak dauzkagu:

▣ **Pre-indexazioa** erabiltzen denean bi datuak kortxete artean idazten dira eta emaitza berridaztea nahi izanez gero, bukaeran harridura ikurra jarri behar da.

<i>ldr r2, [R3, R4]</i>	@ r2=Mem(r3+r4)
<i>ldr r2, [R3, R4]!</i>	@ r2=Mem(r3+r4) eta r3=r3+r4
<i>ldr r2, [R3, #4]</i>	@ r2=Mem(r3+#4)
<i>ldr r2, [R3, #4]!</i>	@ r2=Mem(r3+#4) eta r3=r3+#4

▣ **Post-indexazioa** erabiltzen denean beti egiten da berridazketa, baina kalkulua memoria atzitu ondoren egiten da.

<i>ldr r2, [R3], R4</i>	@r2=Mem(r3) eta r3=r3+r4
<i>ldr r2, [R3], #4</i>	@r2=Mem(r3) eta r3=r3+#4

Pre/post indexazioa eta berridazketa

Adibidea

```
for (i=0; i< 9; ++)  
    B[i] = A[i] + A[i+1];  
  
    .code 32  
    .global main, __cpsr_mask  
    B: .word 0,0,0,0,0,0,0,0,0,0  
    A: .word 5, 4, 3,7,8,6,7,5,1,2  
    main:  
    mov r0, #0  
    adr r1, B  
    adr r2, A  
FOR: cmp r0, #9  
    beq buk  
    ldr r3,[r2]  
    ldr r4, [r2, #4]  
    add r5, r3, r4  
    str r5, [r1], #4  
    add r0, r0,#1  
    b FOR  
buk: mov pc, lr
```